

Ecologische quickscan

Hazendonkseweg 25 te Lunteren

In het kader van bestemmingswijziging
en herinrichting



Het Laar 30d

6733BZ Wekerom

☎ 0318 655 626

✉ info@deslijpkruik.nl

🌐 www.deslijpkruik.nl

Colofon

Titel	Ecologische quickscan Hazendonkseweg 25 te Lunteren
Betreft	Ecologische quickscan
Locatie	Hazendonkseweg 25 te Lunteren
Auteur	B. Visser, ecooloog
Contactpersoon	B. Visser, ecooloog visser@deslijpkruik.nl
Opdrachtgever	Dhr. D. Evers
Datum	06-11-2024
Status	Versie 2.0
Projectcode	24STR02 QS Hazendonkseweg 25 Lunteren

Aansprakelijkheid

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde natuurwet- en regelgeving (Omgevingswet). Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Garanties over aan-/afwezigheid van planten en dieren zijn niet te geven. Daarvoor is de aard en de opzet van een quickscan niet toereikend. Daarbij is het een eenmalige momentopname en houdt het geen rekening met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderingen in terreingebruik en -beheer. Ook dient er rekening te worden gehouden met veranderingen in wet- en regelgeving. De geldigheidsduur van de rapportage bedraagt voor de zwaarder beschermde soorten maximaal 3 jaar. De Slijpkruik Ecologie is niet aansprakelijk voor beslissingen die de opdrachtgever neemt naar aanleiding van het door De Slijpkruik Ecologie uitgevoerde onderzoek. Daarnaast is De Slijpkruik Ecologie niet aansprakelijk voor gevolgschade, of voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van uitgevoerde onderzoeken door De Slijpkruik Ecologie.

© De Slijpkruik Ecologie B.V. (2024)

Niets uit dit rapport mag openbaar worden gemaakt of gepubliceerd door middel van; druk, fotokopie of anderszins, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van De Slijpkruik Ecologie B.V. of de opdrachtgever.

Wijze van citeren: Visser, B. (2024). *Ecologische quickscan Hazendonkseweg 25 te Lunteren*, De Slijpkruik Ecologie B.V.

Omslagfoto: Impressie van het plangebied. Bronvermelding; foto's zijn door de auteur gemaakt tenzij anders aangegeven.

Inhoud

1 Inleiding	4
1.1 Aanleiding en doel	
1.2 Beschrijving locatie en ingreep	
1.3 Opzet onderzoek	
1.4 Kwaliteitsborging	
2 Soortenbescherming	7
2.1 Vogels	
2.2 Vleermuizen	
2.3 Overige zoogdieren	
2.4 Amfibieën	
2.5 Vissen	
2.6 Vaatplanten	
2.7 Overige soortgroepen	
2.8 Algemeen	
3 Gebedsbescherming	12
3.1 Gelders Natuurnetwerk (GNN)	
3.2 Natura 2000	
3.3 Beschermde houtopstanden	
4 Specifieke zorgplicht	14
4.1 Resultaten en effectbeoordeling	
4.2 Maatregelen zorgplicht	
5 Conclusies en aanbevelingen	16
5.1 Overzicht van de bevindingen	
5.2 Conclusies en aanbevelingen	
Literatuurlijst	19
Bijlagen	20
Bijlage 1 Relevant kaartmateriaal	
Bijlage 2 Sfeerimpressie van het plangebied	
Bijlage 3 NDFF waarnemingen tabel	
Bijlage 4 Samenvatting wettelijk Kader	



1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

In opdracht van de initiatiefnemer voerde adviesbureau De Slijpkruik Ecologie B.V. een ecologische quickscan uit aan de Hazendonkseweg 25 te Lunteren in het kader van een bestemmingswijziging en herinrichting. Toetsing aan de natuurwetgeving binnen de Omgevingswet (Ow), onderdelen 'soortenbescherming' en 'gebiedsbescherming' is noodzakelijk, omdat effecten op beschermde soorten en natuurgebieden niet op voorhand zijn uitgesloten. Voor het onderzoek voldoet in eerste instantie een 'quickscan': een kort onderzoek op basis van een beknopt bronnenonderzoek en een veldbezoek, waarbij een deskundige inschatting wordt gemaakt van de mogelijke aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Ook wordt het effect van de ingreep op nabijgelegen Natura-2000 gebieden of andere natuurgebieden zoals Gelders Natuur Netwerk (GNN) beoordeeld. De quickscan kan leiden tot uitvoeriger onderzoek of tot een advies voor mitigerende/compenserende maatregelen.

1.2 Beschrijving locatie en ingreep

De projectlocatie betreft een agrarisch perceel aan de Hazendonkseweg 25 te Lunteren (afbeelding 1.1 & 1.2). De projectlocatie is volledig omgeven door agrarisch gebied (afbeelding 1.2). De projectlocatie bestaat uit een bedrijfswoning met bijgebouw en 6 agrarische schuren (afbeelding 1.1 en 1.3). Rondom het perceel zijn weilanden en akkerlanden aanwezig. Het erf zelf is grotendeels verhard, een klein deel is tuin en er staan enkele bomen langs de weg ten noorden van het plangebied.

De beoordeelde ingreep bestaat uit de sloop van de 6 schuren. De woning met bijgebouw zal behouden blijven (afbeelding 1.4). Het plangebied zal in de nieuwe situatie overgaan van bestemming agrarisch naar bestemming wonen. Er zullen 2 nieuwe woningen en 3 nieuwe bijgebouwen worden gerealiseerd (afbeelding 1.4). Daarnaast worden nieuwe bomen, houtsingels en hagen aangeplant/aangelegd (afbeelding 1.4). Een planning van de werkzaamheden is nog niet bekend op het moment van schrijven.

1.3 Opzet onderzoek

De ecologische quickscan bestaat uit een beknopt literatuuronderzoek (verspreidingsatlassen, NDFF, websites etc.), een veldbezoek en rapportage met bevindingen en advies. De locatie is op 12 maart 2024 bezocht door B. Visser, ecooloog van adviesbureau De Slijpkruik Ecologie. Tijdens dit onderzoek is het terrein verkend op de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Daarbij is in het bijzonder gelet op (mogelijke) verblijfplaatsen van jaarrond beschermde nestplaatsen van vogels, verblijfplaatsen van vleermuizen, sporen van marterachtigen en het daadwerkelijk voorkomen van beschermde soorten. Het locatiebezoek is onder halfbewolkte omstandigheden uitgevoerd bij een temperatuur van 9 °C.

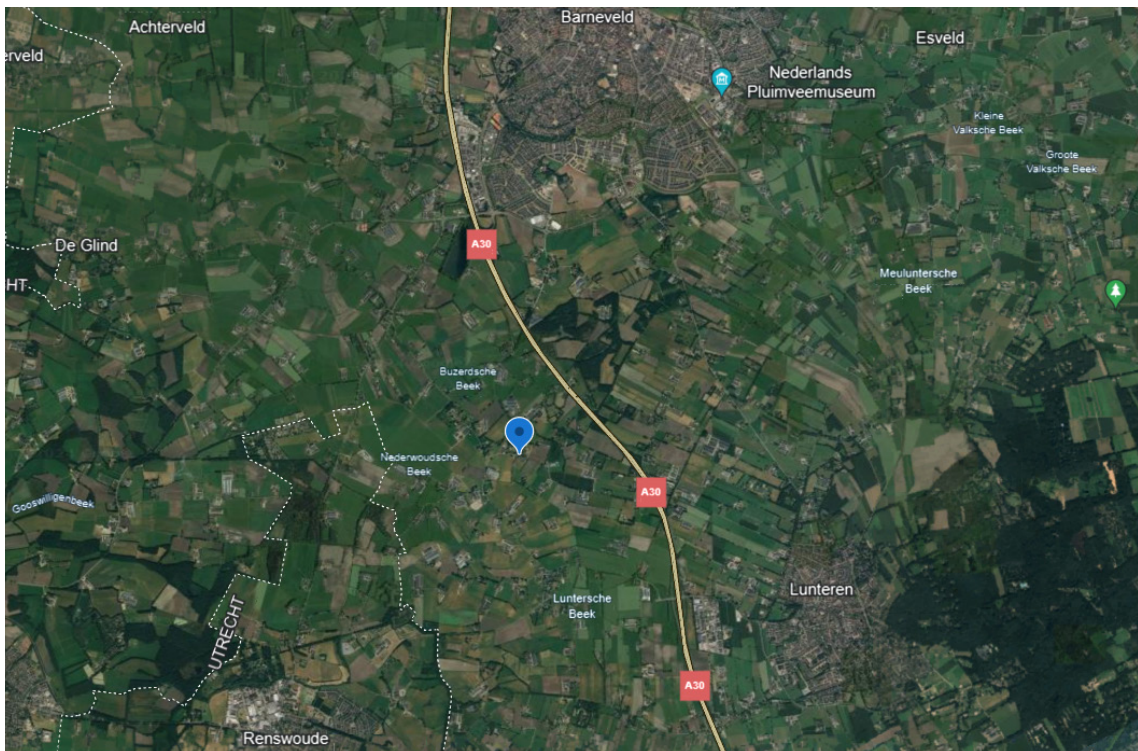
1.4 Kwaliteitsborging

Door de inzet van deskundigen op gebied van ecologie en landelijk geaccepteerde onderzoeksmethoden is de kwaliteit van het onderzoek zoveel mogelijk gewaarborgd. De Slijpkruik Ecologie B.V. is kandidaat-lid van en hanteert de richtlijnen van het Netwerk Groene Bureaus (NGB), soort-inventarisatieprotocollen van het NGB en/of richtlijnen kennisdocumenten van BIJ12. Toetsing van de aanpak en uitwisseling van ervaringen met gemeenten, provincies en collega-onderzoekers vindt plaats op regelmatige basis.





Afbeelding 1.1: Kaart van het plangebied met de onderzochte (te slopen) bebouwing (rode kaders). Bron ondergrond: GoogleEarth, 2024.

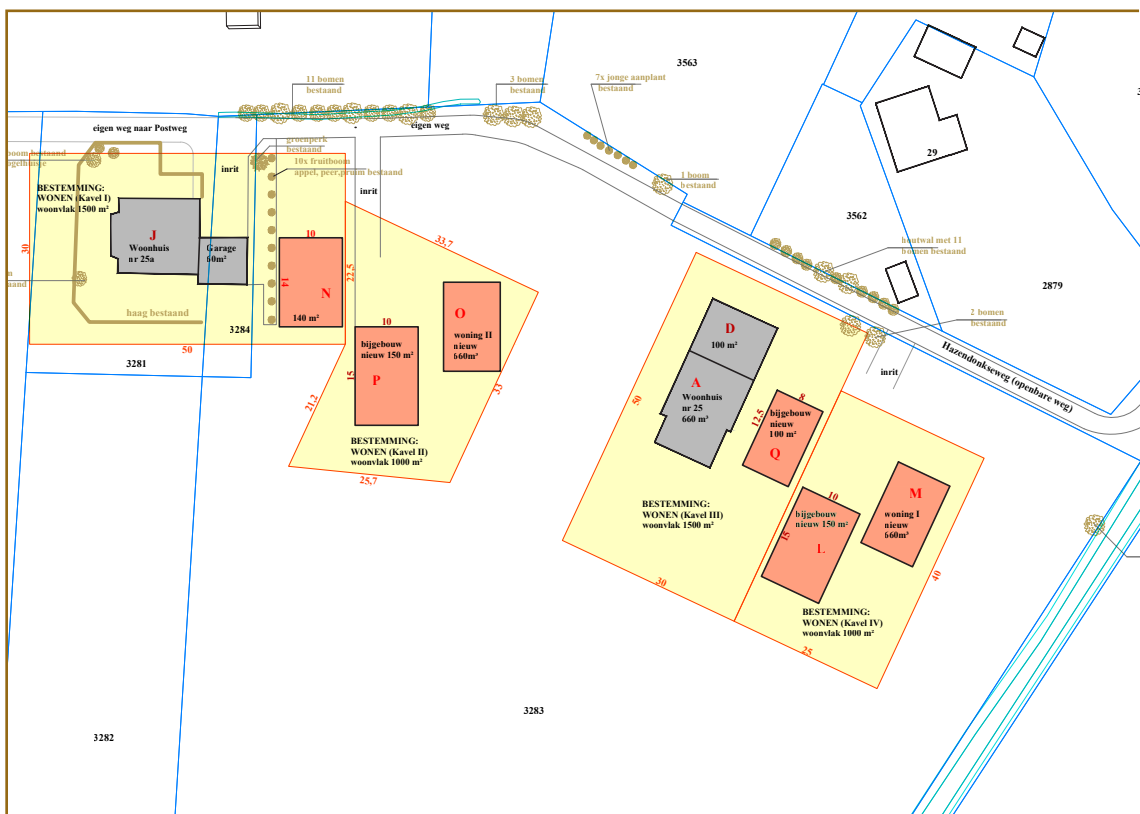


Afbeelding 1.2: Kaart met de globale ligging van de onderzoekslocatie (blauwe pointer) ten opzichte van Barneveld en Lunteren. Bron ondergrond: GoogleEarth, 2024.





Afbeelding 1.3: Bestaande situatie. Bron: T2597, Plattegrond bestaande situatie Graveland Bouwontwerp, 2024.



Afbeelding 1.4: Nieuwe situatie. Bron: T2597, Plattegrond nieuwe situatie Graveland Bouwontwerp, 2024.



2 Soortenbescherming

De natuurwetgeving binnen de Omgevingswet maakt onderscheidt tussen soort- en gebiedsbescherming. Bij het onderdeel 'soortenbescherming' wordt de aanwezigheid van beschermde soorten en de beoordeling van een mogelijk (in)directe effect door de voorgenomen activiteiten op deze soorten behandeld. Als er sprake is van een mogelijk negatief effect, dan zijn vervolgstappen zoals aanvullend onderzoek en mogelijk plaanpassing nodig.

2.1 Broedvogels

Vogels met jaarrond beschermde rust- en nestplaatsen categorie 1 t/m 4

Van een aantal vogelsoorten is het nest jaarrond beschermd, dus ook buiten het broedseizoen. Het gaat bijvoorbeeld om soorten die niet zelf hun nest bouwen, maar voor een belangrijk deel afhankelijk zijn van menselijke bebouwing. Daarnaast gaat het om soorten die jarenlang dezelfde locatie gebruiken of soorten waarvan het nest ook buiten de broedperiode in gebruik wordt genomen. Ook andere onderdelen van de leefomgeving die van belang zijn voor het functioneren van een jaarrond beschermde nestplaats zijn beschermd, zoals schuil- en slaapplekken van huismussen en jachtgebied van uilen en roofvogels. Deze soorten worden opgedeeld in categorieën waarbij de nestplaatsen (en bijbehorende functionele leefomgeving) van categorie 1 t/m 4-soorten onder alle omstandigheden beschermd zijn.

Huismussen

Tijdens het veldbezoek zijn geen huismussen waargenomen. Huismussen hebben een sterke voorkeur voor nestplaatsen onder een pannendak en soms komen nestjes van huismussen ook op andere plekken onder de dakbedekking of in bebouwing voor. De daken van de te slopen schuren zijn gemaakt van golfplaten of metalen dakplaten. Alle schuren zijn geïnspecteerd en er zijn geen geschikte openingen of gaten aangetroffen in de te slopen bebouwing. Alle openingen onder de golfplaten waren dicht doormiddel van vogelschroot (afbeeldingen 2.2, 2.5 en 2.6). Verder zijn er geen andere openingen waardoor huismussen in de schuren kunnen komen aangetroffen.

Uilen

Tijdens het veldbezoek zijn de schuren gecontroleerd op de geschiktheid voor nestplaatsen van kerkuil en steenuil. Geschikte donkere nissen of hoeken die dienst kunnen doen als nestplaats zijn niet aangetroffen. Ook zijn geen geschikte openingen aangetroffen waardoor de genoemde soorten naar binnen zouden kunnen gaan. Het voorkomen van nesten van kerkuil en steenuil in de bebouwing het plangebied is daarom uitgesloten.

Roofvogels

De bomen direct ten noorden van het plangebied zijn geïnspecteerd en er zijn geen horsten, kraaiennesten of andere mogelijk jaarrond beschermde nesten waargenomen. Aanwezigheid van nestplaatsen van uilen of roofvogels is derhalve uitgesloten. Bovendien blijven alle bomen in en in de omgeving van het plangebied behouden.

Voor andere soorten met jaarrond beschermde nesten is het plangebied gezien de ligging in de bebouwde kom, aard van de bebouwing en ingreep en het ontbreken van grotere bomen op voorhand ongeschikt. Daarom is aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten binnen de invloedssfeer van het plangebied uitgesloten.

Effect: Effecten op vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten uit categorie 1 t/m 4 zijn uitgesloten. Ten aanzien van deze soorten zijn geen vervolgacties nodig.



Vogels categorie 5 (nest alleen jaarrond beschermd bij ecologisch zwaarwegende redenen)

Broedvogels van categorie 5 zijn soorten waarvan de nestplaatsen (en bijbehorende functionele leefomgeving) alleen onder bepaalde omstandigheden (bij zwaarwegende feiten en ecologische omstandigheden) beschermd zijn. Deze vogels komen weliswaar vaak terug naar de plaats waar zij het jaar ervoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar ze beschikken voor voldoende flexibiliteit om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze soorten vragen in bepaalde gevallen extra onderzoek.

Alle te slopen schuren zijn volledig geïnspecteerd en er zijn geen nesten aangetroffen. Het voorkomen van jaarrond beschermde nesten (van categorie 5 soorten) binnen het plangebied kan dus worden uitgesloten. Vervolgonderzoek is niet noodzakelijk. Wel dient rekening gehouden te worden met de zorgplicht die voor alle dieren en planten geldt.

Effect: De bebouwing en directe omgeving hebben geen potentie als nestplaats of belangrijk onderdeel van de functionele leefomgeving van categorie 5-soorten. Negatieve effecten op categorie 5-broedvogels zijn uitgesloten.

Overige broedvogels

Het plangebied is matig geschikt als broedlocatie voor algemene broedvogels, zoals onder andere merel en houtduif. Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten aangetroffen van algemene broedvogels.

Wanneer de werkzaamheden worden uitgevoerd tijdens het broedseizoen kunnen nesten beschadigd/vernietigd of verstoord worden waardoor ouders het nest permanent verlaten. Negatieve effecten op broedvogels zijn te voorkomen door met de werkzaamheden te starten buiten het broedseizoen. Het broedseizoen is geen vastgestelde periode, uitsluitend van belang is aanwezigheid van in gebruik zijnde nesten. Indicatief wordt vaak de periode half maart - half augustus gehanteerd omdat in deze periode de kans op broedgevallen het grootst is maar eerdere of latere broedgevallen (van met name houtduif) kunnen voorkomen. Van de te verwachten overige broedvogels is het nest alleen beschermd in de periode dat het voor de voortplanting gebruikt wordt, ofwel vanaf de nestbouw totdat de jongen het nest permanent verlaten hebben.

2.2 Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn zwaar beschermd vanuit de Europese Habitatrichtlijn. Geschikte verblijfplaatsen zijn vaak beperkt beschikbaar. Door sloop, renovatie en bomenkap zijn de laatste decennia veel potentiële verblijfplaatsen verdwenen. Niet alleen verblijfplaatsen, maar ook lineair doorlopende landschapselementen waarlangs vleermuizen zich verplaatsen tussen slaapplek en foerageergebied (zogenaamde vliegroutes) en belangrijk foerageergebied zijn beschermd.

Uit de omgeving van het plangebied zijn vanuit de NDFF waarnemingen bekend van vleermuizen in de omgeving van het plangebied (bijlage 3). Het gaat daarbij om de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger.

Verblijfplaatsen

Een aantal in Nederland voorkomende vleermuissoorten worden voornamelijk in gebouwen en holten en scheuren in bomen aangetroffen. Een voorwaarde is dat er geschikte, toegankelijke ruimtes voor vleermuizen aanwezig zijn. Alle bomen binnen en direct nabij het plangebied blijven behouden en er zijn geen holten of andere voor vleermuizen geschikte verblijfplaatsen aangetroffen in de bomen.



De bebouwing in het plangebied is geïnspecteerd en daar zijn ook geen voor vleermuizen geschikte verblijfplaatsen aangetroffen. De meeste schuren hebben een dubbelsteens muur. Voor vleermuizen zijn er geen geschikte openingen aangetroffen waardoor vleermuizen in de spouw kunnen kruipen. Aan de kopse kanten van de schuren zijn namelijk langs de daken en muren overstekken aanwezig die strak aansluiten op de muren (afbeeldingen 2.7 - 2.12) of de kopse kanten bestaan uit deels een stenen muur en deels metalen wandplaten (afbeelding 2.10). Deze wandplaten zijn te glad voor vleermuizen om op te landen en de overgang van steen naar metalen wandbeplating is geïnspecteerd en hier zijn geen openingen aangetroffen (afbeelding 2.4). Aan de lange zijden van de schuur sluit vogelschroot of ander materiaal de toegang tot de spouw af (afbeeldingen 2.2, 2.5 en 2.6). Het is daarom uitgesloten dat de spouwmuur van de te slopen gebouwen geschikt is als verblijfplaats voor vleermuizen. Verder is de te slopen bebouwing helemaal geïnspecteerd op andere mogelijke openingen/verblijfplaatsen maar deze bleken niet aanwezig te zijn. Daarmee is de te slopen bebouwing niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen.

Effect: Er zijn geen geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig in de te slopen bebouwing. Overtreding van verbodsbepalingen uit de Omgevingswet betreffende vleermuizen is daarom uitgesloten. Nader onderzoek naar genoemde soorten is niet noodzakelijk.

Voerageergebied en vliegroutes

Het terrein is matig geschikt als voerageergebied voor vleermuizen, omdat er niet veel opgaande begroeiing aanwezig is in het plangebied. Dit omdat het plangebied vooral uit bebouwing en verharding bestaat en er maar een paar bomen aanwezig zijn ten noorden van het plangebied. De bomen zullen behouden blijven waardoor geen negatief effect is te verwachten op voerageergebied van vleermuizen. Nader onderzoek naar voerageergebied van vleermuizen is daarom niet nodig. Wel dient (tijdelijke) lichtverstoring van voerageergebied gedurende de werkzaamheden en in de toekomstige situatie voorkomen te worden.

Er zijn geen lijnvormige structuren in de vorm van bomenrijen aanwezig in de vorm van bomenrijen in of nabij het plangebied. Daarmee zijn er geen potentiële vliegroutes voor vleermuizen aanwezig in of nabij het plangebied. Nader onderzoek naar vliegroutes van vleermuizen is daarom niet nodig.

Effect: Er is geen essentieel voerageergebied aanwezig in het plangebied. De bomen ten noorden van het plangebied blijven behouden en lichtverstoring van deze bomen dient voorkomen te worden. Verder zijn er geen lijnvormige structuren aanwezig die dienst kunnen doen als vliegroute voor vleermuizen. Nader onderzoek naar voerageergebied en vliegroutes van vleermuizen is dus niet nodig.

2.3 Overige zoogdieren

Onder "grondgebonden zoogdieren" worden hier bedoeld alle zoogdieren met uitzondering van vleermuizen. Dit zijn knaagdieren, haasachtigen, insecteneters en marters. In de omgeving komen grondgebonden zoogdieren voor volgens de NDFF (bijlage 3).

Marterachtigen

Het plangebied is niet geschikt als vaste rust- of verblijfplaats voor steenmarter of kleine marterachtigen (bunzing, wezel en hermelijn). Steenmarter (en kleine marterachtigen) heeft zijn verblijfplaats vaak in donkere ruimten in bebouwing of in houtstapels. De bebouwing is geïnspecteerd voor geschikte plekken en sporen (krabsporen, afgebeten veren en eierschalen). Deze zijn niet aangetroffen. Er zijn daarnaast ook geen geschikte openingen waardoor marterachtigen binnen kunnen komen. Marterachtigen kunnen houtstapels ook gebruiken als verblijfplaats maar er zijn geen houtstapels aangetroffen in het plangebied. Daarmee zijn verblijf- of rustplaatsen van



marterachtigen in het plangebied uitgesloten. Het plangebied is ook niet geschikt als leefgebied voor marterachtigen doordat het plangebied vooral uit verharding en bebouwing bestaat. Nader onderzoek naar marterachtigen is niet noodzakelijk.

Das

Er zijn tijdens het veldbezoek geen dassenburchten, of sporen van dassen aangetroffen in het plangebied. Het plangebied betreft op voorhand geen leefgebied voor das omdat het plangebied vooral uit bebouwing en verharding bestaat, wat niet voldoet aan de habitat-eisen van een das. De aanwezigheid van das in het plangebied is daarmee uitgesloten.

Eekhoorn

Tijdens het veldbezoek zijn geen eekhoornnesten aangetroffen in het plangebied. De bomen ten noorden van het plangebied blijven behouden waardoor er geen effect te verwachten is op mogelijk leefgebied van eekhoorn. Vervolgonderzoek naar eekhoorn is daarom niet nodig.

Geschikte verblijfplaatsen voor andere beschermde zoogdieren (zonder vrijstelling) ontbreken binnen het plangebied. Het voorkomen van soorten als konijn, haas en egel is niet geheel uit te sluiten. Voor deze soorten geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel geldt voor deze en alle andere in het wild levende dieren de algemene zorgplicht. Algemene kleine zoogdiersoorten zoals veldmuis, aardmuis, huismuis, rosse woelmuis, huisspitsmuis en bruine rat kunnen ook voorkomen in de omgeving van het onderzoeksgebied. Voor deze soorten geldt eveneens een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling.

Effect: Binnen het plangebied zijn geen geschikte verblijfplaatsen aanwezig voor beschermde grondgebonden zoogdieren. Ook is geen sprake van effecten op essentieel leefgebied door de aard van het plangebied (vooral bebouwing en verharding). Daarom is nader onderzoek naar deze soortgroep niet nodig. De overige soorten die te verwachten zijn binnen het plangebied, zijn vrijgesteld of niet beschermd of er zijn geen effecten te verwachten op deze soorten. Aangaande deze soorten zal zorgvuldig handelen met inachtneming van de zorgplicht voldoende zijn.

2.4 Amfibieën

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde amfibieën waargenomen. Vanuit de NDFF zijn waarnemingen bekend van een paar beschermde amfibieën (bijlage 3). De heikikker heeft een sterke voorkeur voor heide, hoogveen, laagveen en halfnatuurlijk grasland als habitat. Dit habitattype is niet aanwezig in of nabij het plangebied. Het voorkomen van heikikker is daarom uitgesloten.

In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig welke de functie als voortplantingswater voor amfibieën kan vervullen. Bovendien bestaat het plangebied vooral uit verharding en bebouwing, wat het plangebied niet geschikt maakt als landhabitat. Toch kan het plangebied wellicht sporadisch aangedaan worden door algemeen voorkomende amfibieën. Soorten die te verwachten zijn betreffen algemeen voorkomende soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt bij ruimtelijke ingrepen. Nader onderzoek naar deze soortgroep is daarom niet nodig. Wel is de algemene zorgplicht van toepassing.

2.5 Vissen

Vanuit de NDFF zijn geen waarnemingen bekend van beschermde vissoorten in de omgeving van het plangebied (bijlage 3). Er is geen oppervlaktewater aanwezig in het plangebied. Aanwezigheid van (beschermde) vissen is daarom uitgesloten. Nader onderzoek naar deze soortgroep is niet nodig.



2.6 Vaatplanten

Vanuit de NDFF zijn waarnemingen bekend van beschermde vaatplanten in de omgeving van het plangebied gedurende de afgelopen 5 jaar (bijlage 3). Het gaat daarbij om de soort kartuizer anjer. Tijdens het veldbezoek is deze en andere beschermde soorten niet aangetroffen in het plangebied. Kartuizer anjer staat op zonnige, warme en droge, matig voedselarme en uitgesproken stikstofarme, basenrijke en vaak kalkhoudende grond (al of niet lemig zand en mergel) en ook op stenige plaatsen). Ze groeit in schrale- en kalkgraslanden, in bossages langs bermen en dijken en op leistenhellingen en zandsteenrotsen. Dergelijke groeiplaatsen zijn in het plangebied niet aanwezig omdat het plangebied vooral uit bebouwing en verharding bestaat. Daarnaast bestaat de directe omgeving van het plangebied voornamelijk uit weiland met engels raaigras. Dit is een indicatie van een zeer voedselrijke bodem. Het plangebied is dus te voedselrijk en bestaat teveel uit verharding om geschikt biotoop te vormen voor beschermde/bijzondere flora. Het plangebied voldoet derhalve niet aan de eisen die beschermde vaatplanten aan hun leefgebied stellen. Aanwezigheid van beschermde planten is derhalve uitgesloten.

Effect: Binnen het plangebied zijn geen beschermde of bijzondere plantensoorten aangetroffen. Geschikte omstandigheden voor bijzondere vegetatie ontbreken. Effecten op beschermde planten zijn uitgesloten, nader onderzoek is niet nodig.

2.7 Overige soortgroepen (reptielen en ongewervelden)

Vanuit de NDFF zijn in de laatste 5 jaar waarnemingen bekend van overige soortgroepen in de omgeving van het plangebied (bijlage 3). Het gaat daarbij om de dagvlinder grote weerschijnvlinder. Het habitat van grote weerschijnvlinder bestaat uit oudere, vochtige loofbossen, wilgenbroekbossen of groepen samenhangende bosjes in beekdalen. De waardplant voor grote weerschijnvlinder is vooral boswilg en soms grauwe wilg. Het voorkeurs habitat en de waardplanten van de grote weerschijnvlinder zijn niet aanwezig in het plangebied. Hierdoor is de aanwezigheid van de grote weerschijnvlinder in het plangebied uitgesloten.

Het plangebied voldoet verder niet aan de eisen die beschermde soorten uit overige soortgroepen stellen aan hun leefomgeving. Het voorkomen van dergelijke soorten is daarmee uitgesloten. Verder is het niet waarschijnlijk dat algemeen voorkomende soorten libellen of vlinders voorkomen binnen het plangebied. Nader onderzoek naar genoemde soortgroepen is niet noodzakelijk.

2.8 Algemeen

- Ten aanzien van alle flora en fauna (beschermde of niet beschermd) geldt dat men zich dient te houden aan de algemene zorgplicht. Dit houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna naar redelijkheid zoveel mogelijk voorkomen moeten worden.
- Wanneer tijdens werkzaamheden toch beschermde soorten worden aangetroffen, dienen werkzaamheden tijdelijk te worden stilgelegd en moet contact opgenomen worden met een deskundige (volgens omschrijving van het Ministerie van EZ) op het gebied van flora en fauna. Overleg met de deskundige moet duidelijk maken hoe met de ontstane situatie kan worden omgegaan.



3 Gebiedsbescherming

Bij het onderdeel 'gebiedsbescherming' wordt de aanwezigheid van beschermde natuurgebieden en een verkennende beoordeling van een mogelijk effect door de voorgenomen activiteiten op deze gebieden behandeld. Het gaat daarbij om Natura 2000-gebieden en provinciaal beschermde gebieden waaronder het Gelders Natuurnetwerk en Groene Ontwikkelingszone. Als er sprake is van een mogelijk negatief effect, dan zijn vervolgstappen zoals aanvullend onderzoek en mogelijk planaanpassing nodig.

3.1 Gelders Natuurnetwerk (GNN)

De onderzoekslocatie ligt op 2,5 kilometer afstand ten westen van het Gelders Natuurnetwerk (GNN). Wel ligt het plangebied in de nat-droge verbindingszone van de Groene Ontwikkelingszone (GO) (afbeelding 3.1). De verwachting is dat de ontwikkeling bij zal dragen en geen afbreuk zal doen aan deze verbindingszone. Dit omdat de agrarische schuren gesloopt gaan worden en er daarbij geen kernkwaliteiten of doelstellingen van de GO verloren gaan, omdat het alleen bebouwing en verharding betreft. In de nieuwe situatie zullen er woningen gebouwd worden. Daarbij zullen er minder vierkante meters bebouwd worden en zal er meer groen aangeplant worden. Bovendien komt de nieuwbouw volledig in het bestaande bouwvlak te liggen en zal het bouwvlak minder groot worden. Zoals in het plan is te zien, zal een voedselbosje, meerdere houtsingels, een poel, een boomgaard en meerdere natuurvriendelijke oevers gerealiseerd worden. Op voorhand is dus al uitgesloten dat er kernkwaliteiten/doelstellingen van de GO verloren gaan en is juist een positief effect te verwachten als gevolg van het voornemen. Verder ligt het plangebied niet in andere provinciaal beschermde gebieden (afbeelding 3.1). In het Gelders Natuurnetwerk is het ruimtelijke beleid gericht op behoud en ontwikkeling van kernkwaliteiten. Voorgenomen ingrepen worden getoetst aan het 'nee, tenzij' principe. Indien voorgenomen werkzaamheden significant negatieve gevolgen hebben voor de kernkwaliteiten of ontwikkelingsdoelen van het deelgebied kunnen deze alleen plaatsvinden indien de nadelige gevolgen worden gemitigeerd en de resterende schade gecompenseerd. Gezien voorgenomen ontwikkelingen binnen het plangebied en de afstand tot het GNN is een negatief extern effect op kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen van GNN uitgesloten. Het uitvoeren van een 'Nee, tenzij'-toets is niet aan de orde.

3.2 Natura 2000

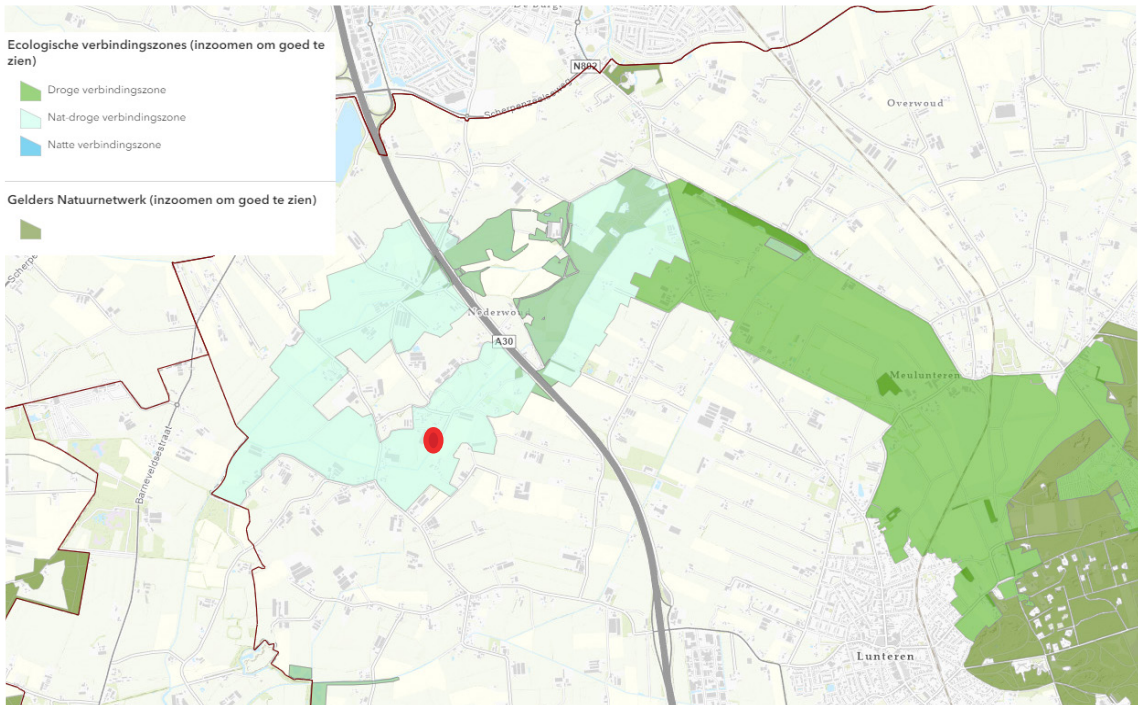
Natura 2000-gebied 'Veluwe', ligt op minimaal 4 km ten oosten van het plangebied en Natura 2000-gebied 'Binnenveld', ligt op minimaal 9,1 km ten zuiden van het plangebied (afbeelding 3.2). Andere Natura 2000-gebieden liggen op meer dan 10 kilometer afstand van het plangebied. Het plangebied heeft geen landschappelijke binding met Natura 2000-gebied. Gezien de voorgenomen activiteiten, toekomstige inrichting en de afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied zijn directe negatieve effecten (geluid, licht, trillingen etc.) door de gewenste ontwikkelingen en het toekomstige gebruik van het plangebied op aangewezen habitattypen en soorten van nabijgelegen Natura 2000-gebieden op voorhand uitgesloten, met mogelijke uitzondering van effecten door stikstof. Gezien de aard en schaal van het project ten opzichte van de afstand van Natura 2000-gebieden is de kans op negatieve effecten door stikstof nihil. Desondanks kan bevoegd gezag om een stikstofberekening vragen ter bevestiging. Voer in dat geval een berekening uit in Aeries Calculator.

3.3 Beschermde houtopstanden

Buiten de bebouwde kom zijn houtopstanden van meer dan 10 are of bomenrijen bestaande uit meer dan 20 bomen beschermd door de provincie. De kap van bomen binnen zo'n structuur is niet toegestaan zonder toestemming van de provincie.

Het plangebied ligt buiten de bebouwde kom maar er worden geen bomen gekapt. Er is daarom op voorhand al geen sprake van aantasting van beschermde houtopstanden zoals beschreven in afdeling 11.3 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Er zijn geen vervolgacties nodig ten aanzien van beschermde houtopstanden.





Afbeelding 3.1: Dichtstbijzijnde afstand van het plangebied (rode stip) tot Gelders Natuurnetwerk (GNN) en Groene ontwikkelingszone (GO) is 2,5 km. Bron: Webkaart provincie Gelderland, 2024.



Afbeelding 3.2: Afstand van het plangebied (blauwe cirkel) tot Natura 2000-gebied 'Veluwe' en 'Binnenveld'. (minimaal 4 km). Bron: AERIUS calculator, 2024.

4 Specifieke zorgplicht

In dit hoofdstuk worden de bevindingen beschreven met betrekking tot soorten van de Rode Lijst die binnen het plangebied zijn aangetroffen of waarvan waarnemingen bekend zijn uit de omgeving. In dit hoofdstuk worden enkel de soorten beschreven die op de Rode Lijst als ten minste 'kwetsbaar' zijn beoordeeld en waarvoor het plangebied een wezenlijke functie heeft. Voor soorten van de Rode Lijst waarvoor een wezenlijk negatief effect te verwachten is door toedoen van de geplande werkzaamheden, wordt beschreven op welke manier aan de specifieke zorgplicht kan worden voldaan door aanpassing van de werkwijze, het implementeren van maatregelen om negatieve effecten te voorkomen of door het bieden van compenserende voorzieningen.

4.1 Resultaten en effectbeoordeling

Vaatplanten

Vanuit de NDFF zijn waarnemingen bekend van een aantal plantensoorten van de Rode Lijst in de omgeving van het plangebied in de afgelopen 5 jaar. Voor de meeste soorten ontbreken geschikte groeiplaatsen in het plangebied doordat het plangebied vooral bestaat uit bebouwing en verharding en daarnaast wordt al het grasland rondom het plangebied intensief beheerd. Ook zijn er geen Rode Lijst soorten aangetroffen tijdens het veldbezoek. Indien tijdens de werkzaamheden deze soorten toch worden waargenomen, dienen deze te worden ontzien of met groeiplaats en al te worden verplant.

Broedvogels

Voor vogelsoorten van de Rode Lijst die in de omgeving voorkomen geldt dezelfde effectbeoordeling als voor algemene broedvogels (zie paragrafen 2.1). Het plangebied is deels geschikt als broedlocatie voor vogels van de Rode Lijst. Wanneer werkzaamheden worden uitgevoerd tijdens het broedseizoen kunnen nesten worden beschadigd/vernietigd of verstoord worden waardoor broedzorg gestaakt kan worden. Negatieve effecten op broedvogels zijn te voorkomen door met de werkzaamheden te starten buiten het broedseizoen. Het broedseizoen is geen vastgestelde periode, uitsluitend van belang is aanwezigheid van in gebruik zijnde nesten. Indicatief wordt vaak de periode half maart - half augustus gehanteerd omdat in deze periode de kans op broedgevallen het grootst is maar eerdere of latere broedgevallen van met name houtduif kunnen voorkomen. Van de te verwachten broedvogels is het nest alleen beschermd in de periode dat het voor de voortplanting gebruikt wordt, ofwel vanaf de nestbouw totdat de jongen het nest permanent verlaten hebben. Laat bij werkzaamheden binnen het broedseizoen altijd een broedvogelcheck uitvoeren om verstoring van eventuele broedgevallen te voorkomen.

Zoogdieren

Uit de omgeving zijn waarnemingen bekend van zoogdieren van de Rode Lijst. In paragraaf 2.3 de overige zoogdieren al behandeld. De aanwezigheid van niet-vrijgestelde beschermde zoogdieren in het plangebied is uitgesloten en er zijn daarom geen maatregelen noodzakelijk ten aanzien van deze soorten.

Korstmossen

Korstmossen die op de Rode Lijst staan, komen voor op (oude) steen-/rotsachtige structuren of op oude (laan) bomen. Binnen het plangebied zijn dergelijke geschikte structuren niet aanwezig. Verder betreffen de bomen in en rond het plangebied geen bekende groeilocaties van korstmossen van de Rode Lijst. Ook zijn de bomen geen typische, omvangrijke, of oude exemplaren, waardoor aanwezigheid van zeldzame korstmossen zeer onwaarschijnlijk wordt geacht. Vanwege voorgaande redenen is een negatief effect op korstmossen van de Rode Lijst door het voornemen binnen het plangebied uitgesloten.



Insecten

Binnen het plangebied zijn kruidenrijke bermen, (bloemrijke) akkerranden en andere groenstructuren niet of nauwelijks aanwezig. De geschiktheid van het plangebied voor insecten wordt daarmee op voorhand beperkt geacht. Voor zeldzame insecten van de Rode Lijst die in de omgeving voor kunnen komen, zoals soorten wilde bijen en kokerjuffers is het plangebied geen onderdeel van leefgebied. Er wordt daarom geen wezenlijk negatief effect verwacht op insecten van de Rode Lijst die als ten minste 'kwetsbaar' zijn beoordeeld.

Overige soorten

Voor overige soorten van de Rode Lijst waarvan waarnemingen bekend zijn uit de omgeving (mossen, zwammen, weekdieren) heeft het plangebied geen functie of wordt geen negatief effect verwacht door toedoen van de geplande werkzaamheden.

4.2 Maatregelen zorgplicht

Het merendeel van de werkzaamheden vindt plaats op bebouwing en verharding en wellicht een klein beetje op intensief beheerd grasland waar de kans op aantreffen van soorten van de Rode Lijst zeer gering is. Er wordt daarom geen wezenlijk negatief effect verwacht op de meeste soorten van de Rode Lijst die in de omgeving voorkomen en die als ten minste 'kwetsbaar' zijn beoordeeld.

De volgende maatregelen gelden voor algemene soorten zoals beschreven in het voorgaande hoofdstuk:

- Start werkzaamheden bij voorkeur buiten het broedseizoen, zodat de kans op verstoring van broedgevallen zoveel mogelijk wordt beperkt. Indien werkzaamheden worden gestart in het broedseizoen (grootweg tussen maart en augustus), laat dan een broedvogelcheck uitvoeren door een broedvogelkundige. Indien broedende vogels worden aangetroffen moeten werkzaamheden worden uitgesteld of moeten mitigerende maatregelen (bijv. een verstoringvrije zone rondom het nest) worden getroffen om verstoring te voorkomen.



5 Conclusies en aanbevelingen

Vanuit de resultaten van de onderdelen 'soortenbescherming', 'gebiedsbescherming' en 'houtopstanden' worden conclusies getrokken. Aan de hand van deze conclusies worden aanbevelingen gedaan. Dit kan wijziging van de plannen en/of nader(e) onderzoek(en) inhouden.

5.1 Overzicht van de bevindingen

Soortbescherming	Aanwezig	Effect	Overtreding OW	Nader onderzoek	Vervolgacties
Flora - beschermde soorten	Nee	Geen	Nee	Nee	Geen
Vogels - jaarrond beschermde nesten	Nee	Geen	Nee	Nee	Geen
Vogels - overige broedvogels	Mogelijk	Mogelijk	Mogelijk	Nee	Geen werkzaamheden binnen invloedssfeer bezette nesten uitvoeren. Bij start in de periode 15 maart - 15 augustus afstemming met broedvogelkundige om te bepalen of werkzaamheden kunnen plaatsvinden ivm mogelijke nesten van bijvoorbeeld duiven.
Vleermuizen - verblijfplaatsen	Nee	Geen	Nee	Nee	Geen
Vleermuizen -essentieel foerageergebied	Nee	Geen	Nee	Nee	Geen
Vleermuizen - vliegroutes	Nee	Geen	Nee	Nee	Geen
Overige zoogdieren - beschermd	Nee	Geen	Nee	Nee	Geen
Overige zoogdieren - vrijgesteld	Mogelijk	Mogelijk	Mogelijk	Nee	Zorgplicht
Amfibieën - vrijgestelde soorten	Mogelijk	Geen	Nee	Nee	Geen
Overige beschermde soorten	Nee	Nee	Nee	Nee	Geen

Gebiedsbescherming	Aanwezig	Effect	Vergunning nodig	Nader onderzoek	Vervolgacties
Gelders Natuurnetwerk	Nee	Nee	Nee	Nee	Geen
Natura 2000 m.u.v. stikstof	Nee	Nee	Nee	Nee	Geen
Natura 2000 - stikstof	n.v.t.	Onwaarschijnlijk	Onwaarschijnlijk	Mogelijk	Stikstofberekening indien gevraagd door bevoegd gezag

Houtopstanden	Aanwezig	Effect	Vergunning nodig	Meldingsplicht	Vergunning nodig?
Beschermde houtopstand	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee



5.2 Conclusies en aanbevelingen

5.2.1 Soortenbescherming

Vogels - jaarrond beschermde nesten

- Het voorkomen van jaarrond beschermde nesten binnen het plangebied is uitgesloten. Vervolgonderzoek naar jaarrond beschermde nesten is niet nodig.

Vogels - algemene broedvogels

- Tijdens het broedseizoen kunnen nesten van algemene broedvogels in en rondom het plangebied verstoord, beschadigd of vernield worden. Voer werkzaamheden die kunnen leiden tot het vernielen of verstoren van nesten buiten het broedseizoen uit. Het broedseizoen is geen vaste periode maar voor de meeste soorten is de periode half maart - half augustus een goede indicatie. Eerdere of latere broedgevallen zijn niet uitgesloten, met name van duiven. Bezette nesten zijn altijd beschermd, ongeacht de soort of periode.

Vleermuizen

- Binnen het plangebied zijn geen geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen aangetroffen. De werkzaamheden leiden niet tot het overtreden van een verbodsbepaling ten aanzien van vleermuizen. Er is daarom geen nader onderzoek nodig naar verblijfplaatsen voor vleermuizen.
- Er is geen sprake van lijnvormige structuren in de vorm van de bomenrijen die dienst kunnen doen als essentiële vliegroute voor vleermuizen. Wel is mogelijk matig geschikt foerageergebied aanwezig vanwege de bomen ten noorden van het plangebied. Vervolgonderzoek naar vliegroutes en foerageergebied is niet noodzakelijk omdat de bomen behouden blijven en geen negatief effect te verwachten is. Wel dient vanuit de zorgplicht onnodige lichtverstoring van eventueel foerageergebied voorkomen te worden. Dit kan door tijdens de sloop-, bouwfase en de toekomstige situatie uitstraling van eventuele bouwlampen, buitenverlichting en straatverlichting naar boven te voorkomen. Gebruik bijvoorbeeld afschermende armaturen, beperk de verlichtingshoogte tot maximaal 3 meter, gebruik 'batlampen' en plaats niet meer verlichting dan nodig.

Zoogdieren - gebouwbewoond en grondbewoond

- Het plangebied kan worden gebruikt als leefgebied door algemeen voorkomende soorten zoals bijvoorbeeld konijn, haas en egel. Voor deze soorten geldt een provinciale vrijstelling en is geen nader onderzoek nodig.

Overige soorten

- Nader onderzoek naar overige beschermde soorten is niet aan de orde. Houdt wel rekening met de algemene zorgplicht die geldt voor alle flora en fauna, beschermd of niet.

t.a.v. zorgplicht en calamiteiten

- Ten aanzien van alle flora en fauna (beschermd of niet beschermd) geldt de 'Algemene zorgplicht'. Dit houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna naar redelijkheid zoveel mogelijk voorkomen moeten worden en dat er 'met zorg voor de natuur' gewerkt dient te worden.
- Worden er tijdens de werkzaamheden toch beschermde soorten aangetroffen, leg dan het werk tijdelijk stil en neem contact op met een deskundige (volgens omschrijving van het Ministerie van EZ) op het gebied van flora en fauna. Overleg met de deskundige en bevoegd gezag moet in dat geval duidelijk maken hoe met de ontstane situatie kan worden omgegaan.



5.2.2 Gebiedsbescherming

- De locatie ligt buiten het GNN en andere provinciaal beschermde gebieden. Wel ligt het plangebied binnen GO. De activiteiten zullen niet leiden tot aantasting van kernkwaliteiten of doelstellingen van provinciaal beschermde gebieden. Als gevolg van het voornemen is juist een positief effect op de GO te verwachten. Een 'nee, tenzij'-toets ten aanzien van GNN is niet aan de orde.
- De ontwikkelingen voortvloeiend uit het voornemen leiden gezien de aard van het project niet tot effecten op doelstellingen of kernkwaliteiten van beschermde natuurgebieden (Natura 2000). Nadere toetsing naar effecten op aangewezen doelsoorten voor Natura 2000-gebieden zijn niet aan de orde.
- Gezien de kleinschaligheid van de ingreep en de afstand tot Natura 2000-gebieden is de kans op negatieve effecten door stikstof op Natura 2000-gebieden nihil. Desondanks is het mogelijk dat bevoegd gezag om een stikstofberekening vraagt. Voer in dat geval een berekening uit met behulp van Aeries Calculator om te bepalen of er sprake is van vergunningplicht ten aanzien van het aspect stikstof.

5.2.3 Houtopstanden

- Er worden geen houtopstanden gekapt die onder de Omgevingswet beschermd zijn.



Literatuurlijst

NDFF, 2024, *Verspreidingsatlas*, Opgehaald van <https://ndff-ecogrid.nl>, geraadpleegd op 18-03-2024

Google Earth, 2024, Opgehaald van <https://earth.google.com/web/>, geraadpleegd op 18-03-2024

Webkaart provincie Gelderland, 2024, Opgehaald van <https:// gelderland.maps.arcgis.com/apps/dashboards/c7b302b57c1b4ba4861cf95ca71eefa4> geraadpleegd op 18-03-2024

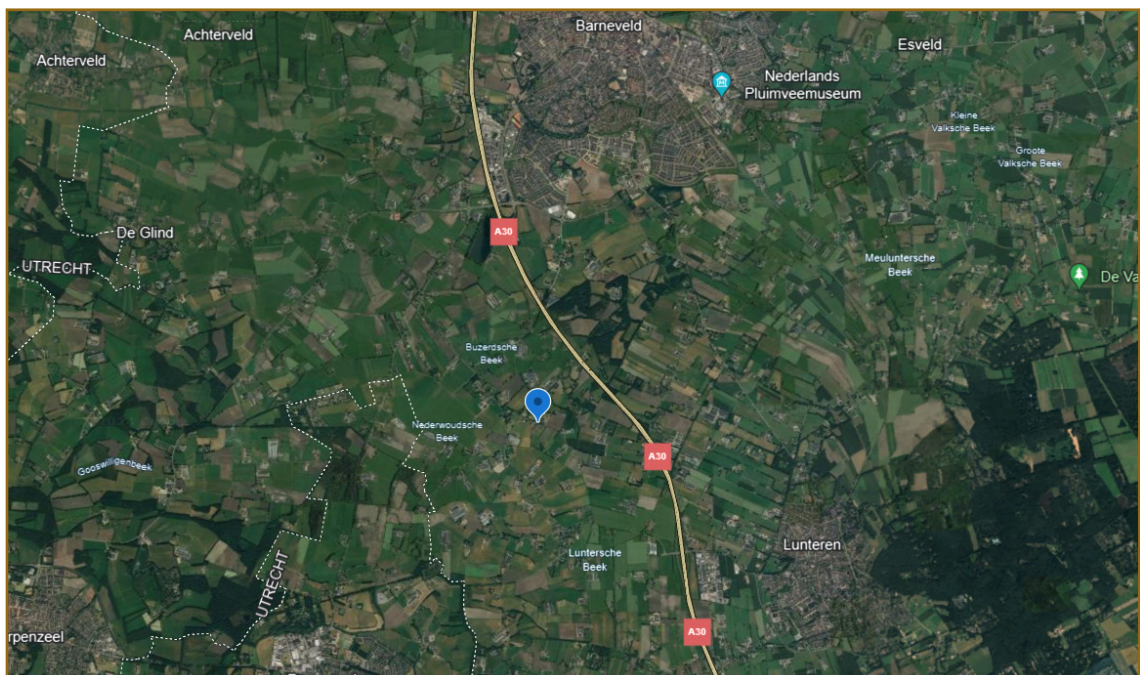
AERIUS-calculator, 2024, Opgehaald van <https://calculator.aerius.nl/wnb/> geraadpleegd op 18-03-2024



Bijlage 1 Relevant kaartmateriaal



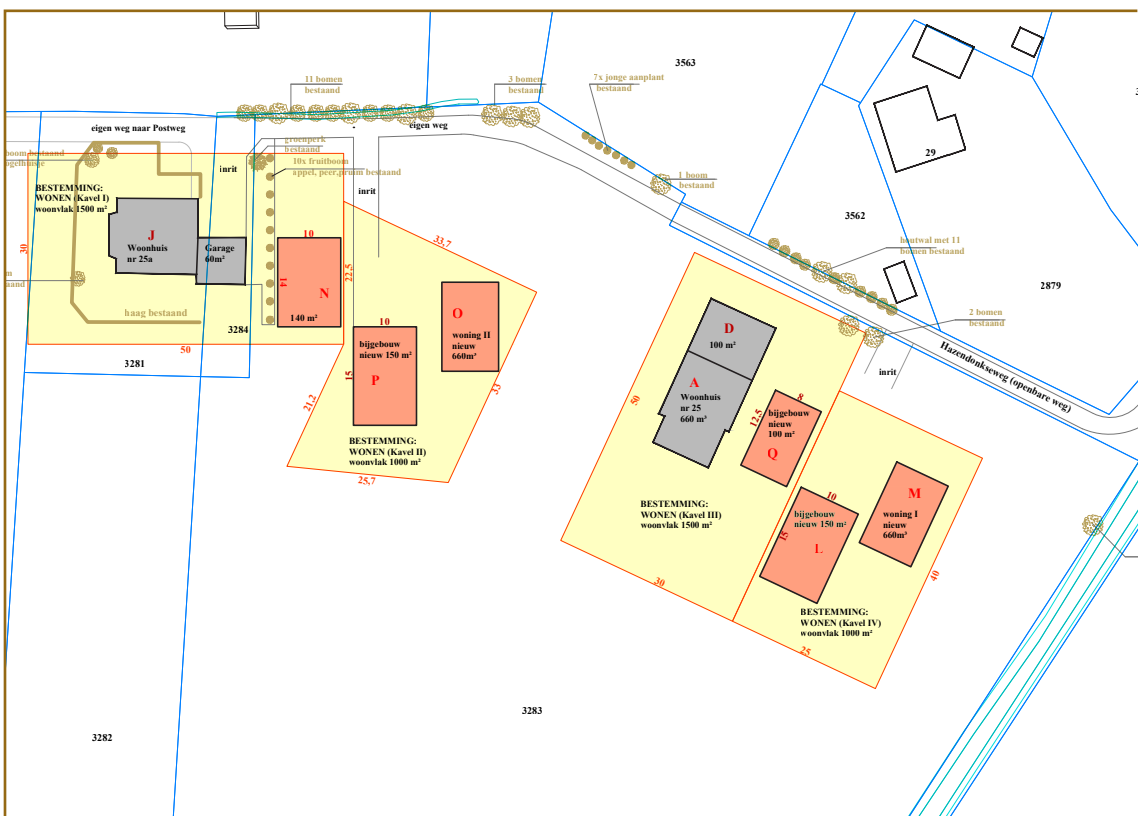
Afbeelding 1.1: Kaart van het plangebied. Bron ondergrond: GoogleEarth, 2024.



Afbeelding 1.2: Kaart met de globale ligging van de onderzoekslocatie (blauwe pointer) ten opzichte van Barneveld en Lunteren. Bron ondergrond: GoogleEarth, 2024.



Afbeelding 1.3: Bestaande situatie. Bron: T2597, Plattegrond bestaande situatie Graveland Bouwontwerp, 2024.



Afbeelding 1.4: Nieuwe situatie. Bron: T2597, Plattegrond nieuwe situatie Graveland Bouwontwerp, 2024.



Bijlage 2 Sfeerimpressie van het plangebied



Afbeelding 2.1: Overzichtsfoto van schuur F (afbeelding 1.3).



Afbeelding 2.2: Vogelschroot onder de golfplaten.



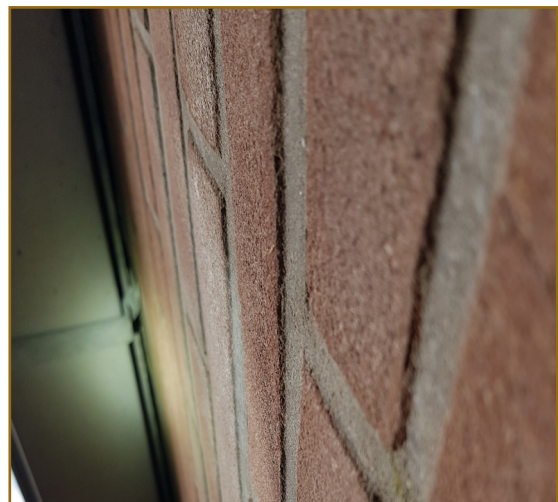
Afbeelding 2.3: Overzichtsfoto van schuur B (afbeelding 1.3).



Afbeelding 2.4: Metalen wandbeplating sluit strak aan op de stenen muur van schuur K.



Afbeelding 2.5: Vogelschroot onder de golfplaten.



Afbeelding 2.6: Vanonder de dakgoot is het vogelschroot ook te zien.



Afbeelding 2.7: Het overstek sluit strak aan op de muur.



Afbeelding 2.8: Het overstek sluit strak aan op de muur.



Afbeelding 2.9: Het overstek sluit strak aan op de muur.



Afbeelding 2.10: Het overstek sluit strak aan op de muur en de metalen wandbeplating is te glad voor vleermuizen.



Afbeelding 2.11: Het overstek sluit strak aan op de muur.



Afbeelding 2.12: Het overstek sluit strak aan op de muur.



Bijlage 3 NDFF waarnemingen tabel

<i>Soortgroep</i>	<i>Soort</i>	<i>Beschermingsregime</i>
<i>Vogels (jaarrond beschermde nesten)</i>	<i>Boomvalk</i> <i>Buizerd</i> <i>Havik</i> <i>Huisemus</i> <i>Kerkuil</i> <i>Roek</i> <i>Steenuil</i>	<i>Vogelrichtlijn (VR) (Categorie 4)</i> <i>VR - Categorie 4</i> <i>VR - Categorie 4</i> <i>VR - Categorie 2</i> <i>VR - Categorie 3</i> <i>VR - Categorie 2</i> <i>VR - Categorie 1</i>
<i>Vleermuizen</i>	<i>Gewone dwergvleermuis</i> <i>Laatvlieger</i> <i>Ruige dwergvleermuis</i>	<i>HR</i> <i>HR</i> <i>HR</i>
<i>Overige zoogdieren</i>	<i>Boommarter</i> <i>Bunzing</i> <i>Damhert</i> <i>Das</i> <i>Dwergmuis</i> <i>Eekhoorn</i> <i>Egel</i> <i>Haas</i> <i>Huisspitsmuis</i> <i>Konijn</i> <i>Ree</i> <i>Rosse woelmuis</i> <i>Steenarter</i> <i>Vos</i> <i>Wezel</i> <i>Wolf</i>	<i>Wnb - andere soorten</i> <i>Wnb - andere soorten</i> <i>Wnb - andere soorten</i> <i>Wnb - andere soorten</i> <i>Wnb - andere soorten</i> <i>Wnb - andere soorten</i> <i>Wnb - andere soorten</i> <i>Wnb - andere soorten</i> <i>Wnb - andere soorten</i> <i>Wnb - andere soorten</i> <i>Wnb - andere soorten</i> <i>Wnb - andere soorten</i> <i>Wnb - andere soorten</i> <i>Wnb - andere soorten</i> <i>Wnb - andere soorten</i> <i>HR</i>
<i>Amfibieën</i>	<i>Bastaardkikker</i> <i>Bruine kikker</i> <i>Gewone pad</i> <i>Groene kikker</i> <i>Heikikker</i> <i>Kleine watersalamander</i>	<i>Wnb - andere soorten</i> <i>Wnb - andere soorten</i> <i>Wnb - andere soorten</i> <i>Wnb - andere soorten</i> <i>HR</i> <i>Wnb - andere soorten</i>
<i>Reptielen</i>	-	
<i>Vissen</i>	-	
<i>Vaatplanten</i>	<i>Kartuizer anjer</i>	<i>Wnb - andere soorten</i>
<i>Overige soortgroepen</i>	<i>Grote weerschijnvlinder</i>	<i>Wnb - andere soorten</i>



Bijlage 4 Samenvatting wettelijk kader

Bij een ecologische quickscan wordt de ingreep door ons getoetst aan de huidige natuurwetgeving, de omgevingswet. In deze bijlage vindt u een korte samenvatting van deze wetgeving.

1. Omgevingswet in het kort

De Omgevingswet (OW) is de huidige wetgeving in de Nederlandse wet die bescherming van natuurgebieden reguleert. De wet vervangt sinds 1 januari 2024 de Wet natuurbescherming, die in 2017 werd ingevoerd als samenvoeging van de daarvoor geldende natuurwetten: de Flora- en Faunawet voor dier- en plantensoorten, de Natuurbeschermingswet voor natuurgebieden en landschappen, en de Boswet voor bos- en houtopstanden. Deze wetten zijn destijds samengevoegd om de wetgeving omtrent natuurbescherming duidelijker en overzichtelijker te maken. De nieuwe omgevingswet regelt zowel de bescherming van natuurgebieden als dat van individuele soorten en bijbehorende habitats.

2. Zorgplicht

In afdeling 1.3 van de OW wordt de algemene zorgplicht uitgewerkt. In deze zorgplicht is bepaald dat iedereen zorg draagt voor natuurgebieden, planten, en dieren.

Artikel 1.7(a) van de OW luidt als volgt:

Een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de fysieke leefomgeving, is verplicht:

- alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen,
- voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken,
- als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van hem kan worden gevraagd.

Het is verboden een activiteit te verrichten of na te laten als door het verrichten of nalaten daarvan aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving ontstaan of dreigen te ontstaan.

3. Soortenbescherming

De soortenbescherming bestaat uit drie beschermingsregimes met ieder hun eigen beschermde soortenlijsten en verbodsbepalingen:

- De Vogelrichtlijnsoorten (VR)
- De Habitatrichtlijnsoorten (HR)
- Overige soorten (genoemd in bijlage IX behorend bij artikel 11.54 van het besluit activiteiten leefomgeving)

Per beschermingsregime is vastgesteld aan welke voorwaarden voldaan moet worden om een omgevingsvergunning of vrijstelling verleend te krijgen door het bevoegd gezag (de provincie). Een tabel met een samenvatting van de geldende verbodsbepalingen is op de volgende pagina opgenomen (tabel 1.1).

De beschermde soorten uit de Vogelrichtlijn (VR) en Habitatrichtlijn (HR) zijn vastgesteld door de EU. Voor de soorten uit de derde categorie geldt dat provincies de vrijheid hebben om voor bepaalde soorten uit de laatste categorie vrijstelling te verlenen bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en bestendig beheer en onderhoud. Gedetailleerde informatie over het onderdeel soortenbescherming, inclusief lijsten van beschermde soorten, is onder meer te vinden op de website van de Rijksoverheid.



Tabel 1.1: Samenvatting verbodsbepalingen soortenbescherming Omgevingswet, beschreven in het besluit activiteiten leefomgeving (BAL)			
Paragraaf	Artikel	Lid	Verbodsbepaling
§ 11.2.2.: Flora- en fauna-activiteiten: omgevingsvergunning soorten vogelrichtlijn	11.37	1	Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:
		1a	Het opzettelijk doden of opzettelijk vangen van van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn;
		1b	Het opzettelijk vernielen van of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld onder a, of het opzettelijk wegnemen van nesten van die vogels;
		1c	Het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels als bedoeld onder a; of
		1d	Het opzettelijk storen van vogels als bedoeld onder a.
		3	Het verbod op het opzettelijk storen van vogels, bedoeld in het eerste lid, onder d, geldt niet, als het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort.
§ 11.2.3.: Flora- en fauna-activiteiten: omgevingsvergunning soorten habitatrichtlijn	11.46	1	Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten geldt voor:
		1a	Het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn;
		1b	Het opzettelijk verstoren van dieren als bedoeld onder a;
		1c	Het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren als bedoeld onder a;
		1d	Het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a; en
		1e	Het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, onwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onder b, bij de habitatrichtlijn of bijlage I bij het verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied
§ 11.2.4.: Flora- en fauna-activiteiten: omgevingsvergunning andere soorten	11.54	1	Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor: Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
		1a	Het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A;
		1b	Het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren als bedoeld onder a; en
		1c	Het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, onwortelen, of vernielen van vaatplanten van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder B.
Het wegnemen van nesten is toegestaan MITS het buiten het broedseizoen en niet behorend tot een soort met een jaarrond beschermd nest.			



4. Gebiedsbescherming

De Omgevingswet regelt de bescherming van de door de EU aangewezen beschermde gebieden genaamd Natura 2000-gebieden. Natura 2000-gebieden zijn opgedeeld in Vogelrichtlijn-gebieden en Habitatrichtlijn-gebieden. Alle activiteiten die een mogelijk negatief effect kunnen hebben op Natura 2000-gebieden zijn verboden, mits een vergunning is uitgegeven na het uitvoeren van een Habitattoets. Uit deze Habitattoets moet zijn gebleken dat door de geplande activiteiten geen natuurlijke kenmerken van het gebied worden aangetast. Daarnaast moet hieruit zijn gebleken dat de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van de soorten niet verslechtert en geen verstoring van soorten optreedt. Een vergunning wordt afgegeven door de betreffende provincie.

Bovendien verordent de wet de provincies om natuur aan te wijzen met bijzondere natuurlijke of landschappelijke waarde onder het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen ecologische hoofdstructuur). De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Zij wijzen in hun structuurvisie of verordening de gebieden aan die onder het NNN vallen. In of in de nabijheid van een NNN-gebied geldt het 'nee, tenzij'-principe: nieuwe plannen of projecten zijn niet toegestaan als ze de wezenlijke (potentiële) waarden en kenmerken van het NNN-gebied significant aantasten, tenzij er sprake is van redenen van groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn. De schade dient in dat geval door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk beperkt te worden. De restschade dient te worden gecompenseerd.

5. Rode lijsten

Rode lijsten geven een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of duidelijk achteruit zijn gegaan. Rode lijsten hebben een signaleringsfunctie en hadden onder de Wet natuurbescherming geen juridische status. Onder de huidige wetgeving (Omgevingswet) betekent plaatsing op de lijst niet automatisch dat de soort beschermd is; Daarvoor is opname van de soort onder de Omgevingswet nodig. De Omgevingswet voorziet echter wel in enige mate in bescherming voor soorten van de Rode Lijst, door de specifieke zorgplicht. De omgevingswet vereist van provincies dat zij de nodige maatregelen nemen voor het behoud en herstel van soorten van de Rode Lijst. Eventuele negatieve effecten op Rode Lijst soorten door toedoen van ruimtelijke ingrepen of ontwikkelingen dienen door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk beperkt en/of gecompenseerd te worden.

